

E L E N A
F E R R A N T E

*Povestea
noului
nume*

R O M A N

Traducere din italiană de Cerasela Barbone

literary FICTION

INDICELE PERSONAJELOR ȘI REFERIRI LA ÎNTÂMPLĂRILE DIN PRIMUL VOLUM

Familia Cerullo (familia cârpaciului):

Fernando Cerullo, cizmar, tatăl Lilei. Nu și-a mai trimis fiica la școală după clasele primare.

Nunzia Cerullo, mama Lilei. Apropiată de fiică, nu are suficientă autoritate s-o susțină împotriva tatălui.

Raffaella Cerullo, zisă Lina sau Lila. S-a născut în august 1944. Are șaiszeci și șase de ani când dispăre din Napoli fără să lase nicio urmă. Elevă strălucită, scrie la zece ani o poveste intitulată *La fata blu*¹. Abandonează școala după certificatul de absolvire a școlii elementare și învață meseria de cârpaci.

Rino Cerullo, fratele mai mare al Lilei, cârpaci și el. Împreună cu tatăl lui, Fernando, și grație Lilei și banilor lui Stefano Carracci, înființează fabrica de încălțăminte Cerullo. Se logodește cu sora lui Stefano, Pinuccia Carracci. Primul fiu al Lilei poartă numele lui, adică Rino.

Alți copii.

Familia Greco (familia portarului):

Elena Greco, zisă Lenuccia sau Lenù. Născută în august 1944, e autoarea lungii povești pe care o citim. Elena începe s-o scrie în momentul în care află că prietena ei din copilărie, Lina Cerullo, căreia numai ea îi spune Lila, a dispărut. După clasele primare, Elena își continuă studiile cu succes. Se îndrăgostește încă din copilărie de Nino Sarratore, dar își cultivă iubirea în secret.

Peppe, Gianni și Elisa, frații mai mici ai Elenei.

---

¹ În italiană, în original: *Zâna albastră*.

Tatăl, portar la primărie.

Mama, casnică. Mersul ei șchiopătat o obsedează pe Elena.

Familia Carracci (familia lui don Achille):

Don Achille Carracci, căpcăunul din povești, activ pe bursa neagră, cămătar. A fost ucis.

Maria Carracci, soția lui don Achille, mama lui Stefano, a Pinucciei și a lui Alfonso. Lucrează în mezelăria familiei.

Stefano Carracci, fiul defunctului don Achille, soțul Lilei. Administrează averea strânsă de tatăl lui și e proprietar, împreună cu sora lui, Pinuccia, Alfonso și mama lui, Maria, al unei rentabile mezelării.

Pinuccia, fiica lui don Achille. Lucrează în mezelărie. Se logodește cu fratele Lilei, Rino.

Alfonso, fiul lui don Achille. E colegul de bancă al Elenei. E logodit cu Marisa Sarratore.

Familia Peluso (familia tâmplarului):

Alfredo Peluso, tâmplar. Comunist. Acuzat că l-a omorât pe don Achille, a fost condamnat și e la închisoare.

Giuseppina Peluso, soția lui Alfredo. Muncitoare la fabrica de tutun, e devotată copiilor și soțului deținut.

Pasquale Peluso, fiul cel mare al lui Alfredo și al Giuseppinei, zidar, militant, comunist. A fost primul care a observat frumusețea Lilei și care i-a declarat că o iubește. Îi urăște pe frații Solara. E logodit cu Ada Cappuccio.

Carmela Peluso, vrea să i se spună și *Carmen*. Sora lui Pasquale, e vânzătoare la mercerie, dar este angajată imediat de Lila la mezelăria nouă a lui Stefano. E logodită cu Enzo Scanno.

Alți copii.

Familia Cappuccio (familia văduvei nebune):

Melina, o rudă a Nunziei Cerullo, văduvă. Spală scările blocurilor din vechiul cartier. A fost amanta lui Donato Sarratore, tatăl lui Nino. Familia Sarratore a părăsit cartierul tocmai din cauza acelei relații, iar Melina aproape că și-a pierdut mințile.

Soțul Melinei, descărca lăzi în piața de fructe și legume și a murit în împrejurări neclare.

Ada Cappuccio, fiica Melinei. De mică și-a ajutat mama la spălatul scărilor. Grație Lilei, va fi angajată ca vânzătoare în mezelăria din vechiul cartier. E logodită cu Pasquale Peluso.

Antonio Cappuccio, fratele ei, mecanic. E logodit cu Elena și e foarte gelos pe Nino Sarratore.

Alți copii.

Familia Sarratore (familia feroviarului-poet):

Donato Sarratore, feroviar, poet, jurnalist. Mare crai, a fost amantul Melinei Cappuccio. Când Elena merge în vacanță la Ischia și e oaspete în aceeași casă în care locuiește temporar familia Sarratore, e obligată să părăsească în grabă insula ca să scape de hărțuirile sexuale ale lui Donato.

Lidia Sarratore, soția lui Donato.

Nino Sarratore, cel mai mare dintre cei cinci fii ai lui Donato și ai Lidiei. Își detestă tatăl. E un elev strălucit.

Marisa Sarratore, sora lui Nino. Studiază fără mari rezultate ca să devină secretară de firmă. E logodită cu Alfonso Carracci.

Pino, Clelia și Ciro Sarratore, fiii mai mici ai lui Donato și ai Lidiei.

Familia Scanno (familia vânzătorului de fructe):

Nicola Scanno, vânzător de fructe.

Assunta Scanno, soția lui Nicola.

Enzo Scanno, fiul lui Nicola și al Assuntei, și el vânzător de fructe. Lila îl simpatizează încă din copilărie. Legătura lor s-a

creat când Enzo, în timpul unei competiții școlare, a demonstrat o neașteptată pricepere la matematică. Enzo e logodit cu Carmen Peluso.

Alți copii.

Familia Solara (familia proprietarului de cafenea cu același nume):

Silvio Solara, patronul cafenelei, monarhisto-fascist, camorist implicat în negoșul ilegal din cartier. A fost împotriva apariției fabricii de încălțăminte Cerullo.

Manuela Solara, soșia lui Silvio, cămătăreasă: în cartier e foarte temut registrul ei roșu.

Marcello și *Michele Solara*, fiii lui Silvio și ai Manuelei. Fanfaroni, aroganți, sunt totuși iubiți de fetele din cartier, cu excepția, evident, a Lilei. *Marcello* se îndrăgostește de Lila, dar ea îl respinge. *Michele*, pușin mai tânăr decât *Marcello*, e mai rece, mai inteligent, mai violent. E logodit cu *Gigliola*, fata cofetarului.

Familia Spagnuolo (familia cofetarului):

Domnul Spagnuolo, cofetarul cafenelei Solara.

Rosa Spagnuolo, soșia cofetarului.

Gigliola Spagnuolo, fata cofetarului, logodită cu *Michele Solara*.

Alți copii.

Familia Airola:

Airola, profesor de literatură greacă.

Adele, soșia lui.

Mariarosa Airola, fica cea mare, profesoară de istoria artei la Milano.

Pietro Airola, student.

Profesorii:

Ferraro, învățător și bibliotecar. Învățătorul le-a premiat, de când erau mici, atât pe Lila, cât și pe Elena, pentru sârguința lor de cititoare.

Oliviero, învățătoare. A fost prima care și-a dat seama de potențialul Lilei și al Elenei. Lila a scris la zece ani o povestioară intitulată *La fata blu*. Povestea i-a plăcut mult Elenei, care i-a dat-o lui Oliviero s-o citească. Dar învățătoarea, enervată pentru că părinții Lilei au decis să nu-și mai lase fiica să-și continue studiile, nu s-a pronunțat niciodată în legătură cu povestea aceea. Dimpotrivă, a încetat să se ocupe de Lila și s-a concentrat numai pe reușita Elenei.

Gerace, profesor de gimnaziu.

Galiani, profesoară de liceu. E o profesoară foarte cultă, comunistă. Este imediat fermecată de inteligența Elenei. Îi împrumută cărți, o protejează în conflictul cu profesorul de religie.

Alte personaje:

Gino, fiul farmacistului. Este primul logodnic al Elenei.

Nella Incardo, verișoara învățătoarei Oliviero. Locuiește la Barano, Ischia, și a găzduit-o pe Elena într-o vacanță la mare.

Armando, student la Medicină, fiul profesoarei Galiani.

Nadia, studentă, fiica profesoarei Galiani.

Bruno Soccavo, prietenul lui Nino Sarratore și fiul unui industriaș bogat din San Giovanni a Teduccio.

Franco Mari, student.

Tineretea

OKZONLINE

În primăvara anului 1966, Lila, într-o stare de mare agitație, mi-a încredințat o cutie de metal care conținea opt caiete. A spus că nu le mai putea ține în casă, se temea că soțul o să i le citească. Am luat cutia fără prea multe comentarii, cu excepția câtorva aluzii ironice la prea multa sfoară cu care o legase strâns. În perioada aceea, relația dintre noi era foarte proastă, dar părea că numai eu o consideram așa. Ea, în rarele dăți când ne vedeam, nu manifesta nicio stânjenală, era afectuoasă, nu i se întâmpla niciodată să-i scape un cuvânt ostil.

Când mi-a cerut să jur că nu voi deschide cutia din niciun motiv, am jurat. Dar cum m-am urcat în tren am desfăcut sfoara, am scos caietele și am început să citesc. Nu era un jurnal, chiar dacă apăreau acolo întâmplări detaliate ale vieții ei, începând cu sfârșitul claselor primare. Părea mai curând dovada unei îndârjite autodiscipline de a scrie. Erau multe descrieri: o ramură de copac, lacurile, o piatră, o frunză cu nervurile albe, oalele din casă, diferitele piese ale mașinii de cafea, vasul cu jărat, cărbunele și mangalul, o hartă amănunțită a curții, șoseaua, scheletul de fier ruginit de dincolo de lacuri, părculețul și biserica, tăierea vegetației din spatele căii ferate, blocurile noi, casa părinților, uneltele folosite de tatăl și fratele ei ca să repare încălțăminte, gesturile lor când munceau, culorile mai ales, culorile fiecărui lucru în diferite momente ale zilei. Dar nu erau doar pagini descriptive. Apăreau cuvinte izolate în dialect și în italiană, uneori cuprinse într-un cerc, fără comentarii. Și exerciții de traducere în latină și în greacă. Și pasaje întregi în engleză despre prăvăliile din cartier, despre mărfuri, despre căruța plină ochi cu fructe și legume pe care Enzo Scanno o muta de pe o stradă pe alta în fiecare zi, ținând măgarul de căpăstru. Și multe considerații despre cărțile pe care le citea, despre filmele

pe care le vedea în sala preotului. Și multe dintre ideile pe care le susținuse în discuțiile cu Pasquale, în pălăvrăgelile noastre. Bineînțeles, desfășurarea nu avea continuitate, dar fiecare lucru ferecat de Lila în scris căpăta o relevanță, astfel că nici în paginile scrise când avea unsprezece sau doisprezece ani n-am găsit niciun rând care să sune infantil.

De obicei, frazele erau de o precizie extremă, punctuația foarte îngrijită, caligrafia elegantă ca aceea pe care ne-o predase învățătoarea Oliviero. Dar uneori Lila, ca și cum un drog i-ar fi inundat venele, părea că nu face față ordinii pe care și-o impusese. Atunci totul devenea obositor, frazele căpătau un ritm foarte agitat, punctuația dispărea. În general, în scurt timp își regăsea un ritm relaxat, clar. Dar se putea întâmpla și să se întrerupă brusc și să umple restul paginii cu desene de copaci răsuciți, munți gheboși și fumegânzi, chipuri amenințătoare. Pe mine m-au fascinat atât ordinea, cât și dezordinea și, cu cât am citit mai mult, cu atât m-am simțit mai înșelată. Cât exercițiu era în spatele scrisorii pe care mi-o trimisese la Ischia cu ani în urmă: de aceea era atât de bine scrisă. Am pus la loc totul în cutie, promițându-mi din nou să nu-mi mai bag nasul.

Dar am cedat repede, caietele emanau forța de seducție pe care Lila o răspândea în jur încă de mică. Vorbise despre cartier, rude, frații Solara, Stefano, fiecare persoană sau lucru cu o precizie nemiloasă. Ce să spun despre libertatea pe care și-o luase cu mine? Cu ce spuneam, cu ce gândeam, cu persoanele pe care le iubeam, chiar cu aspectul meu fizic. Fixase momente decisive pentru ea fără să-i pese de nimic și de nimeni. Iată foarte clară plăcerea pe care o simțise când, la zece ani, scrisese povestioara aceea a ei, *La fata blu*. Iată cu tot atâta claritate cât suferise pentru că învățătoarea noastră Oliviero nu binevoise să spună un singur cuvânt despre povestea aceea, ba dimpotrivă, o ignorase. Iată suferința și furia pentru că eu mersesem la școala medie fără să-mi pese de ea, abandonând-o. Iată entuziasmul cu

care învățase să fie cizmăreasă și sentimentul de revanșă care o incitase să creeze pantofi noi și plăcerea de a realiza prima pereche de încălțăminte împreună cu fratele ei, Rino. Iată durerea din momentul în care Fernando, tatăl ei, spusese că pantofii nu erau bine făcuți. Erau de toate în paginile acelea, dar în special ura față de frații Solara, determinarea teribilă cu care respinsese iubirea celui mai mare dintre ei, Marcello, și momentul în care hotărâse să se logodească în schimb cu blândul Stefano Carracci, mezelarul, care din dragoste voise să cumpere prima pereche de pantofi realizată de ea, jurând că o va păstra pentru totdeauna. Ah, momentul frumos când, la cincisprezece ani, se simțise o domniță bogată și elegantă, la brațul logodnicului care, numai pentru că o iubea, investise mulți bani în fabrica de încălțăminte a tatălui și fratelui ei, fabrica de încălțăminte Cerullo. Și câtă satisfacție simțise: pantofii imaginați de ea în mare parte realizați, o casă în noul cartier, căsătoria la șaisprezece ani. Și ce somptuoasă petrecere de nuntă urmasă, cât se simțise de fericită. Apoi Marcello Solara, împreună cu fratele lui, Michele, apăruse în toiul petrecerii încălțat chiar cu pantofii la care soțul ei spusese că ține mult. Soțul ei. Cu ce fel de bărbat se căsătorise? Acum, când totul se terminase, o să-și smulgă fața prefăcută arătându-i-o pe cea oribil de adevărată? Întrebări, și faptele fără spoielile sărăciei noastre. M-am dedicat mult acelor pagini, zile și săptămâni la rând. Le-am studiat, am ajuns să învăț pe dinafară fragmentele care-mi plăceau, pe cele care mă entuziasmau, pe cele care mă hipnotizau, pe cele care mă umileau. În spatele firescului lor era cu siguranță un artificiu, dar n-am știut să descopăr care.

În cele din urmă, într-o seară de noiembrie, exasperată, am ieșit luând după mine cutia. Nu mai rezistam s-o simt pe Lila copleșindu-mă chiar și acum, când eram foarte respectată, chiar și acum, când aveam o viață în afara orașului Napoli. M-am oprit pe podul Solferino să privesc luminile filtrate de o

pâclă geroasă. Am așezat cutia pe parapet, am împins-o ușor, puțin câte puțin, până când a căzut în râu, de parcă era ea, Lila în persoană, căzând, cu gândurile ei, cuvintele, răutatea cu care reacționa la violență cu violență, modul ei de a pune stăpânire pe mine cum făcea cu orice persoană sau lucru, sau eveniment, sau învățătură cu care abia intra în contact: cărțile și pantofii, blândețea și violența, căsătoria și noaptea nunții, întoarcerea în cartier în noul rol de doamna Raffaella Carracci.

2 .

Nu-mi venea să cred că Stefano, atât de amabil, atât de îndrăgostit, îi dăruise lui Marcello Solara semnul Lilei fetiță, amprenta efortului ei asupra pantofilor pe care ea îi născocise.

Am uitat de Alfonso și de Marisa care, așezați la masă, vorbeau între ei cu ochi scânteietori. N-am mai fost atentă la râsetele mamei mele bete. Au pălit muzica, vocea cântărețului, perechile care dansau, Antonio care ieșise pe terasă și, copleșit de gelozie, stătea dincolo de ușa vitrată privind orașul violaceu, marea. S-a estompat chiar și imaginea lui Nino care tocmai părăsise sala ca un arhanghel fără vestitori. Acum o vedeam doar pe Lila care vorbea surescitat la urechea lui Stefano, ea foarte palidă în rochia de mireasă, el fără să zâmbească. Stânjeneala i se întindea de la frunte până la ochi ca o mască albicioasă de carnaval pe chipul aprins. Ce se întâmpla, ce s-ar fi întâmplat? Prietena mea își trăgea soțul de braț cu ambele mâini. Trăgea cu toată puterea și eu, care o cunoșteam bine, simțeam că, dacă ar fi putut, i l-ar fi smuls și ar fi traversat sala ținându-l deasupra capului. Sângele ar fi picurat continuu pe trenă și s-ar fi folosit de braț ca de o măciucă sau o falcă pentru a-i sparge fața lui Marcello cu o lovitură trasă bine. Ah, da, ar fi făcut-o, iar la gândul ăsta inima îmi bătea furioasă și gâtul mi se usca. Apoi

le-ar fi scos ochii celor doi bărbați, le-ar fi smuls carnea de pe oasele feței, i-ar fi mușcat. Da, da, am simțit că voiam, voiam să se întâmple asta. Sfârșitul iubirii și al acelei petreceri insuportabile, fără îmbrățișări într-un pat din Amalfi. Să desființăm pe dată toate lucrurile și oamenii din cartier, să facem măcel cu ei, să fugim, eu și Lila, să mergem să trăim departe, coborând împreună cu veselă risipire toate treptele abjecției, singure, în orașe necunoscute. Mi s-a părut sfârșitul potrivit pentru ziua aceea. Dacă nimic nu ne putea salva, nici banii, nici un trup de bărbat și nici măcar studiul, era mai bine să distrugem totul imediat. În pieptul meu am simțit cum se intensifică furia ei, o forță care era și nu era a mea în același timp, care m-a umplut de plăcerea de a mă pierde. Mi-am dorit ca forța aceea să se reverse în toate direcțiile. Dar mi-am dat seama că mă și speria. Am înțeles abia pe urmă că știu să fiu în mod calm nefericită numai pentru că sunt incapabilă de reacții violente, mă tem de ele, prefer să rămân nemișcată și să devin ranchiunoasă. Lila nu. Când și-a părăsit locul, s-a ridicat cu o asemenea hotărâre, încât a zguduit masa, tacâmurile din farfuriile murdare, a răsturnat un pahar. În timp ce Stefano se grăbea mecanic să oprească limba de vin care curgea spre rochia doamnei Solara, ea a ieșit cu pas sprinten pe o ușă laterală, trăgând de rochie de fiecare dată când se împiedica în ea.

M-am gândit să alerg după ea, s-o strâng de mână, să-i șoptesc hai, hai să plecăm de aici. Dar nu m-am mișcat. S-a mișcat Stefano care, după o clipă de ezitare, a ajuns-o din urmă, trecând printre perechile care dansau.

Am privit în jur. Își dăduseră toți seama că ceva o contrariase pe mireasă. Dar Marcello continua să trănănească în mod complice cu Rino, ca și cum ar fi fost normal să aibă în picioare pantofii aceia. Nu încetau toasturile din ce în ce mai obscene ale negustorului de metale. Cei care simțeau că se află jos în ierarhia meselor și a invitațiilor continuau cu greu să accepte

situația. În fine, nimeni, în afară de mine, nu părea să-și dea seama de faptul că mariajul abia celebrat — și care ar fi trebuit să dureze până la moartea soților, printre mulți copii, foarte mulți nepoți, bucurii și suferințe, nuntă de argint, nuntă de aur — pentru Lila se afla deja la sfârșit, indiferent de încercările soțului ei de a-i obține iertarea.

3 .

Faptele, pe moment, m-au dezamăgit. M-am așezat lângă Alfonso și Marisa, fără să fiu atentă la trăncănelile lor. Am așteptat semnale de revoltă, dar nu s-a întâmplat nimic. Să pătrund în mintea Lilei era, ca de obicei, dificil: n-am auzit-o urlând, n-am auzit-o amenințând. Stefano a reapărut după jumătate de oră, foarte cordial. Își schimbase costumul, îi dispăruse pata albicioasă de pe frunte și din jurul ochilor. S-a învârtit printre rude și prieteni așteptând să-i vină și soția, iar când ea s-a întors în sală, nemaifiind îmbrăcată în rochie de mireasă, ci într-un costum de călătorie, un taior albastru-pastel, cu nasturi foarte deschiși la culoare și o pălărioară albastră, s-a dus imediat lângă ea. Lila a împărțit dulciuri copiilor, luându-le cu o lingură de argint dintr-un bol de cristal, apoi a trecut printre mese dând bombonierele mai întâi rudelor ei, apoi rudelor lui Stefano. A ignorat întreaga familie Solara și chiar și pe fratele ei, Rino, care a întrebat-o cu un zâmbet neliniștit: „Nu mai ții la mine?“ Ea n-a răspuns, ci i-a dat bomboniera Pinucciei. Avea privirea absentă și pomeții mai proeminenți ca de obicei. Când a venit rândul meu, mi-a întins distrată, fără nici măcar un zâmbet complice, coșul de ceramică plin cu dulciuri și înfășurat în tul alb.

Între timp, familia Solara se enervase din cauza impoliteții Lilei, dar Stefano a remediat situația îmbrățișându-i unul câte unul cu o expresie împăciuitoare și murmurând:

— E obosită, trebuie să aveți răbdare.

L-a sărutat și pe Rino pe obraji, iar cumnatul a făcut o grimasă nemulțumită și l-am auzit spunând:

— Nu e oboesală, Ste', aia s-a născut sucită și-mi pare rău pentru tine.

Stefano a răspuns serios:

— Lucrurile sucite se îndreaptă.

Apoi l-am văzut alergând după soția lui care era deja la ușă, în timp ce orchestra răspânda sunete amețite și mulți se înghesuiau pentru ultimele saluturi.

Nicio întrerupere, deci nu urma să fugim împreună pe străzile lumii. Mi i-am imaginat pe miri, frumoși, eleganți, urcând în decapotabilă. În scurt timp ar fi ajuns pe coasta amalfitană, într-un hotel de lux, și orice jignire teribilă s-ar fi transformat într-o bosumflare ușor de înlăturat. Nicio răzgândire. Lila se desprinsese de mine definitiv și, mi s-a părut, pe neașteptate. Distanța dintre noi era într-adevăr mai mare decât mi-aș fi imaginat. Nu *doar* se căsătorise, nu s-ar fi limitat să doarmă cu un bărbat în fiecare seară pentru a se supune riturilor conjugale. Există ceva ce nu înțelesesem, dar care, în acel moment, mi s-a părut evident. Lila, cedând în fața certitudinii că cine știe ce acord de afaceri fusese pecetluit între soțul ei și Marcello, cu efortul ei de fetiță, recunoscuse că ține la el mai mult decât la orice altă persoană sau alt lucru din lume. Dacă *deja* se dăduse bătută, dacă *deja* înghițise afrontul acela, relația cu Stefano trebuia să fie într-adevăr puternică. Îl iubea, îl iubea ca fetele din romanele ilustrate. I-ar fi sacrificat lui toate calitățile sale pentru tot restul vieții și el nici măcar nu și-ar fi dat seama de sacrificiu. Ar fi fost înconjurat de bogăția de sentimente, de inteligență, de fantezie care o caracteriza fără să știe ce să facă cu ea, ar fi distrus-o. Eu, m-am gândit, nu sunt în stare să iubesc pe nimeni așa, nici măcar pe Nino. Știu doar să-mi petrec timpul citind din cărți. Și m-am văzut pentru o

fracțiune de secundă semănând leit cu un blid deformat în care sora mea, Elisa, dăduse de mâncare unui pisoi până când el nu mai apăruse, iar blidul rămăsese gol și prăfuit pe palier. Acela a fost momentul în care, cu un sentiment acut de anxietate, m-am convins că mersesem prea departe. Trebuie să mă întorc, mi-am spus, trebuie să fac precum Carmela, Ada, Gigliola, Lila însăși. Să accept cartierul, să alung mândria, să pedepsesc trufia, să nu mai umilesc pe cine mă iubește. Când Alfonso și Marisa au șters-o ca să ajungă la timp la întâlnirea cu Nino, am făcut un ocol mare ca s-o evit pe mama și m-am dus lângă logodnicul meu pe terasă.

Eram îmbrăcată prea subțire, soarele apusese și începea să fie frig. Cum m-a văzut, Antonio și-a aprins o țigară și s-a prefăcut că se uită la mare.

— Să mergem, am spus.

— Du-te cu fiul lui Sarratore.

— Vreau să plec cu tine.

— Ești o mincinoasă.

— De ce?

— Pentru că dacă ăla te voia, tu mă lăsaai aici fără măcar să-mi spui pa.

Era adevărat, dar m-a enervat că o spunea atât de deschis, fără a fi atent la cuvinte. I-am șuierat:

— Dacă nu-nțelegi că stau aici cu riscul ca dintr-un moment într-altul să vină mama și să mă ia la palme din cauza ta, atunci înseamnă că te gândești doar la tine, că de mine nu-ți pasă deloc.

El a simțit în vocea mea un strop de dialect, a observat fraza lungă, conjunctivele și și-a pierdut calmul. A aruncat țigara, m-a prins de încheietură cu o forță tot mai puțin controlată și a urlat la mine — un urlet ferecat în gât — că el era acolo pentru mine, numai pentru mine, și că eu îi zisesem că trebuia să stea lângă mine mereu, în biserică și la petrecere, eu,

da, și m-ai pus să jur, a horcăit, jură, ai spus, că n-o să mă lași niciodată singură și atunci mi-am făcut costumul și sunt plin de datorii la doamna Solara și ca să-ți fac plăcere, ca să fac cum mi-ai zis tu, n-am stat nici măcar un minut cu mama și cu frații mei: și care e recompensa, recompensa e că m-ai tratat ca pe-un rahat, ai vorbit tot timpul cu fiul poetului și m-ai umilit în fața tuturor prietenilor, m-ai făcut să pic prost, fiindcă pentru tine eu sunt un nimeni, fiindcă tu ești atât de școlită și eu nu, fiindcă eu nu înțeleg lucrurile pe care le spui, și e adevărat, e foarte adevărat că nu le înțeleg, dar, fir-ar a dracului de treabă, Lenù, uită-te, uită-te în ochii mei: tu crezi că îmi poți ordona în mod autoritar, tu crezi că eu nu sunt în stare să spun de-ajuns, dar te înșeli, știi totul, dar nu știi că dacă acum ieși cu mine pe ușa aia, dacă acu' eu îți zic bine și plecăm, dar apoi află că te vezi la școală, și cine știe pe unde altundeva, cu împuțitu' celande de Nino Sarratore, eu te omor, Lenù, te omor, și așa că gândește-te, lasă-mă aici imediat, copleșit de disperare, lasă-mă, că e mai bine pentru tine, și între timp mă privea cu ochi roșii și foarte mari și rostea cuvintele deschizând mult gura, zbierându-mi-le fără să zbiere, cu nările dilatate, foarte negre, și pe chip cu o asemenea suferință, încât m-am gândit că poate-și face rău în interior, pentru că frazele, strigate astfel în gât, în piept, dar fără să explodeze în aer, sunt ca niște bucați de fier ascuțit care-i rănesc plămânii și faringele.

Aveam, în mod nedeșluit, nevoie de acea agresiune. Faptul că m-a apucat de încheietură, teama că o să mă lovească, râul acela al lui de cuvinte dureroase au sfârșit prin a mă consola, mi s-a părut că măcar el ținea mult la mine.

— Mă doare, am șoptit.

El a slăbit încet strânsoarea, dar m-a fixat în continuare cu gura larg deschisă. Voia să-i acord importanță și autoritate, să mă ancoroz de el. Pielea din jurul încheieturii îmi devenea vineție.